

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ

श्री बालमुकुन्द लोहिया संस्कृत आणि भारतीयविद्या अध्ययन केन्द्र

शैक्षणिक वर्ष २०१७ – २०१८

गृहपाठाचे प्रश्न (Home Assignments)

संस्कृत पारंगत

विद्यार्थ्यांनी खाली दिल्याप्रमाणे प्रथम अथवा तृतीय सत्रातील सर्व विषयांचा प्रत्येकी २० गुणांचा गृहपाठ सोडवणे आवश्यक आहे. सदर गृहपाठ विभागाच्या सदाशिव पेठ कार्यालयात दिनांक १५ सप्टेंबर २०१७ रोजी किंवा त्यापूर्वी पोहोचतील अशा प्रकारे दाखल करणे आवश्यक आहे. टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या अन्य केन्द्रांवर गृहपाठ दाखल करताना पुरेसे आधी दाखल करणे गरजेचे आहे, जेणेकरून त्या त्या केन्द्रांकडून ते सदाशिव पेठ कार्यालयाकडे वेळेत पाठविले जाऊ शकतील. दिलेल्या मुदतीनंतर कोणत्याही कारणास्तव कोणाचेही गृहपाठ स्वीकारले जाणार नाहीत, याची कृपया नोंद घ्यावी.

EB 3101 साहित्य (स्वप्नवासवदत्त)

प्र. १. स्वप्नवासवदत्तस्य प्रथमाङ्कस्य रसग्रहणं कुरुत ।

EB 3102 दर्शने (सांख्यकारिका आणि योगसूत्रे)

प्र. १. अन्यतरस्य व्याख्यानं कुरुत ।

१) सांख्याध्ययनस्य प्रयोजनम्

२) व्यक्ताव्यक्तयोः साधर्म्यं वैधर्म्यं च

प्र. २. द्वयोः व्याख्यानं कुरुत ।

१) सत्कार्यवादः

२) गुणाः

३) प्रमाणानि

EB 3103 साहित्यशास्त्र (साहित्यदर्पण परिच्छेद- ६)

प्र. १. “रूपारोपात्तु रूपकम्”- सविस्तरं सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत । (कारिका १ व ३-६)

EB 3104 व्याकरण, भाषान्तर आणि निबन्ध

प्र. १. “वर्षर्तुः” इति विषयमधिकृत्य पञ्च वाक्यानि संस्कृतेन लिखत ।

(०५)

प्र. २. संस्कृतभाषयानुवदत ।

(०५)

१) जिथे प्रेम असते, तिथे मन धावते.

२) दशरथाला असलेल्या चार पुत्रांपैकी श्रीराम सर्वात मोठा होता.

३) आपण सगळे मिळून पर्वतारोहणाला जाऊया का?

४) माणसाने नेहमी खरे बोलावे.

५) पुढील वर्षी तू समुद्राकाठी घर बांधशील.

- प्र. ३. सूचनानुसारं परिवर्तयत । (०५)
- १) ब्राह्मणः साकेतनगर्या वसति स्म । (स्म-पदं निष्कासयत ।)
  - २) युवामुच्चैः गायथः । (युष्मत्स्थाने भवत्सर्वनाम्नः उचितं रूपं योजयत ।)
  - ३) पुष्पेषु कमलं सुन्दरम् । (सर्वपदानां समानार्थकानि योजयत ।)
  - ४) पथिकास्तत्र गत्वा परमानन्दमनुभवेयुः । (त्वान्तं निष्कासयत ।)
  - ५) तेन दुष्टेन राज्ञा सर्वे कर्मचारिणः विना कारणं दण्डिताः । (प्रयोगं परिवर्तयत ।)
- प्र. ४. समासविग्रहं कृत्वा नामानि लिखत । (०५)
- शान्तिसन्तोषौ, धर्मनिष्ठः, शीतलजले, विद्याहीनाः, जलदेभ्यः

EB 3307 साहित्य १ (उत्तररामचरित)

- प्र. १. उत्तररामचरितस्य प्रथमाङ्कस्य रसग्रहणं कुरुत ।

EB 3308 साहित्य २ (मुद्राराक्षस)

- प्र. १. मुद्राराक्षसस्य प्रथमाङ्कस्य रसग्रहणं कुरुत ।

EB 3309 आयुर्वेद दर्शन १ (आयुर्वेदाचा इतिहास)

- प्र. १. द्वौ प्रश्नावुत्तरत- १) ऋग्वेदकालीनः आयुर्वेदः २) अथर्ववेदकालीनः आयुर्वेदः ३) भगवान् धन्वन्तरिः

EB 3310 आयुर्वेद दर्शन २ (चरकसंहिता सूत्रस्थान अध्याय १-११)

- प्र. १. द्वौ प्रश्नावुत्तरत- १) वर्षर्तुचर्या वसन्तर्तुचर्या च २) मात्रावद् आहारः ३) सामान्यविशेषसिद्धान्तः

EB 3311 वेदान्त १ (पञ्चदशी- चित्रदीपप्रकरण १ ते २००)

- प्र. १. ईश्वरस्वरूपविषये प्रकटितानि भिन्नानि मतानि लिखत अथवा मायास्वरूपं संपूर्णरूपेण वर्णयत ।

EB 3312 वेदान्त २ (छान्दोग्योपनिषद्)

- प्र. १. त्रिवृत्करणसिद्धान्तस्य स्पष्टीकरणं कुरुत अथवा दहरोपासनामधिकृत्य निबन्धं लिखत ।

EB 3315 ध्वन्यालोक

- प्र. १. अभाववादिनां मतत्रयं विशदीकृत्य कस्याप्येकस्य खण्डनं कुरुत ।

EB 3316 मृच्छकटिक (१-३) व दशकुमारचरित

- प्र. १. मृच्छकटिकप्रकरणस्य प्रथमाङ्कस्य रसग्रहणं कुरुत ।

EB 3317 दर्शनशास्त्राचा इतिहास

- प्र. १. हीनयान व महायान यांतील भेद सांगा अथवा चार्वाक दर्शनाचे प्रमुख सिद्धान्त स्पष्ट करा.
 प्र. २. कोणत्याही दोन टिपा लिहा- (१) चार आर्यसत्ये (२) शून्यवाद (३) स्याद्वाद